

12.SINIF 2.DÖNEM 1.YAZILI SORULARI / TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ ANADOLU LİSESİ

1. Ali Rıza Bey “Babiâli yetiştirmelerinden”, başarılı bir memurdur. Şevket adında bir oğlu; Fikret, Leylâ, Necla ve Ayşe adında dört kızı vardır. Ali Rıza Bey, Altın Yaprak Anonim Şirketindeki son görevinden ayrılmak zorunda kalınca, evin bütün yükü bankada çalışan oğlu Şevket’e kalır. Şevket, çalıştığı bankada daktilo memuresi olan Ferhunde Hanım’la evlenir. Bu evliliğe her ne kadar babasının rızası olmasa da ilişkileri düğün aşamasına gelir. Eve gelin olarak gelen Ferhunde Hanım, parayı ve eğlenceyi çok sever. Leylâ ve Necla’yı da bu hayata alıştıırır. Fikret, evdeki bu gidişi beğenmez; yaşlı ve evli bir adamla evlenir; evden uzaklaşır. Şevket, Ferhunde’nin aşırı isteklerini karşılamak için zimmetine para geçirir, ödeyemez ve tutuklanır. Ferhunde bu hayata daha fazla dayanamayacağını söyleyerek evi terk eder. Bunun sonucunda üçüncü yaprak da kopmuş olur. Daha sonra Necla da kendini zengin gösteren bir Suriyeli adam ile evlenir. Fakat mutlu değildir ve babasından yardım istemek için mektup yollar. Ali Rıza Bey ise onun bu isteğini reddeder ve yaşamına devam etmesini söyler. Böylece dalın dördüncü yaprağı da kopar. Leyla, zengin bir avukat ile beraber yaşar; Ali Rıza Bey bunu bir arkadaşından öğrenir. Namusuna düşkün olan Ali Rıza Bey, Leyla’yı evden kovar. Leyla, avukatın Taksim’de tuttuğu eve yerleşir. Böylece dalın son yaprağı da kopmuş olur. Nihayetinde Ali Rıza Bey, Leyla’nın eve gelmesini kabul eder ama kendisi evden ayrılacaktır. Ali Rıza Bey, yaşanılanları artık çekemez olur ve evi terk eder. Adapazarı’nda olan kızı Fikret’in yanına gider ve Fikret’in orada mutsuz olduğunu görür. Kocasını ve üvey çocuklarıyla arası iyi değildir. Bunu gören Ali Rıza Bey İstanbul’a geri döner.//YAPRAK DÖKÜMÜ

- **Yaprak Dökümü romanında sosyal ve manevi değerlere iki örnek vererek bu değerleri açıklayınız. Batılılaşma, evlilik, aile yaşamı, eğlence hayatı**
- **Yaprak Dökümü romanı hangi akıma bağlı olarak yazılmıştır? Realizm**

2. Roman, Abdülhamit Devri’nde İstanbul’da doğan, böylece Tanzimat, Meşrutiyet, savaş yılları ve Cumhuriyet Devri’ni yaşayan, bütün bu dönemlerin aksayan yönetimini, manasız bürokrasi çarklarını ve ahlaki ilişkilerini kaybetmiş insanların bütün çelişkilerini anlatan Hayri İrdal’in kaleminden yazılmıştır. Hayri İrdal on yaşındayken dayısı ona bir saat hediye eder. Bu saat onu çok etkiler. Saatlerle uğraşmak Hayri’de bir tutku hâline gelir. Bu yüzden bir saatçiye çırak olur. Ustası Nuri Efendi sıradan bir saatçi değildir. Nuri Efendi “Muvakkithane”de yani cami saatlerini ayarlamakla görevli kişilerin bulunduğu kurumda memurdur. Hayri, ustasına hayrandır; onun yanında bıkmadan, yorulmadan çalışır. I. Dünya Savaşı çıkınca dört yıl askerlik yapar. İstanbul’a dönünce Emine adlı biriyle evlendirilir. Aradan yıllar geçer, karısı ölür. İspirtizmacılar kulübünde çalışırken bir gün Ramiz ona çocukluk arkadaşı Halit Ayarcı’yı tanıştıırır. Karşılaştığı her fırsatı değerlendirmeyi bilen bir düzenci olan Halit Ayarcı, Hayri İrdal’in saatlere olan merakından yararlanmak için birlikte “Saatleri Ayarlama Enstitüsü” kurmayı teklif eder ve Enstitüyü kurarlar.

- **1950 sonrası romanlarından Saatleri Ayarlama Enstitüsü hangi roman anlayışa göre yazılmıştır? Bireyi esas alan roman**

3. Aşağıda verilen romanların yazarlarını ve yazarların hangi roman anlayışına göre yazıldığını yazınız.

ROMAN	YAZAR	ROMAN ANLAYIŞI
HUZUR	Ahmet Hamdi Tanpınar	Bireyi esas alan anlayış
ÇALIKUŞU	Reşat Nuri Güntekin	Milli anlayışta
YILANLARIN ÖCÜ	Fakir Baykurt	Toplumsal Gerçekçi
KARA KİTAP	Orhan Pamuk	Modernist/ Postmodern
KUYUCAKLI YUSUF	Sabahattin Ali	Toplumsal Gerçekçi

4. Onun eserlerinde okuyucuya üretme imkânı tanıyan üslubunda dikkati çeken en önemli öge, yerel sözcüklere çeşitli ekler ekleyerek farklı bir kelime oluşturma anlayışındır. Bu anlamda Fakir Baykurt büyük bir söz ustasıdır, eserlerinde her bireyin ait olduğu sınıfa ve mevkiye göre bir dili ve konuşması vardır. Fakir Baykurt’un yalın ve

saydam bir üslup yaratarak “az sözle çok şey anlatmayı” tercih etmesi okurun hayal gücüne duyduğu inançtan kaynaklanır. Fakir Baykurt, tüm gerçekliği yapıtın toplumsal içeriğine ait göndermeleri kullanarak dilin olanaklarını ve sınırlarını zorlayarak kurgular. Yerele ait sözcüklerin cümle hâlinde düşünceye dönüşümü ve anlam yönünden bütün sınırlanmışlıkları aşması yazarın usta bir kalem olduğunu gösterir. Fakir Baykurt, on dört romanını toplumu bilinçlendirme ve yönlendirme amacı ile yazarak kendini bir sonraki nesle taşımayı başarabilen nadir yazarlardandır.

- **Fakir Baykurt Cumhuriyet dönemi roman anlayışlarından hangisine bağlı olarak eser verir? Toplumsal Gerçekçi**

5. Bu tür romanlarda özellikle gerçek ve kurgu arasındaki çizgi belirsizleşir. Romancı okuyucusunu metnin içine davet eder. Bu yönüyle bu tarz romanlarda “oyun” kavramı önemli bir yer tutar. Yazma eylemi, yaşam, okuma eylemi sanallaştırılır ve oyunlaştırılır. Modernizmin objektif tutumu yerine tarihe, dine ve ideolojiye geri dönüş görülür. Yazarlar taraflarını belli etmekten kaçınmazlar. Fakat bu taraftarlık fanatizm değildir. Oyunun bir parçası olarak kabul edilir. Romanlarda tarih bir değerler manzumesi olarak değil nostaljik ve egzotik bir özlem tablosunu tamamlamak üzere kullanılır.

- **Özellikleri verilen roman türü hangisidir? Bir örnek veriniz.**

Postmodern Roman Orhan Pamuk/ Kar Oğuz Atay /Tutunamayanlar Bilge Karasu/ Gece

6. **Aşağıda isimleri verilen Türkiye dışındaki Türk dünyası yazarları hangi toplumu yansıtan eserler verirler?**

Bahtiyar Vahapzade **Azerbaycan E.**

Özker Yaşın **Kıbrıs E.**

Cengiz Aytmatov **Kırgız E.**

Cengiz Dağcı **Kırım E.**

Ayaz İshaki **Kazan E.**

7. Kişilerin tek başlarına bir güçleri yoktur; çabalarının sonucu, dünyanın genel tablosu içinde pek fark edilmez. Hayatta işler, genel bir iş bölümüne göre yürütülür. Bu iş bölümünde tek adamın payı bir yağmur damlası kadardır. Gene de her damla taşkınlı artırır, her el insanlığın mutluluğuna ya da sefaletine bir şeyler katar.”

- **Yukarıdaki paragrafın ana fikri nedir? Açıklayınız. Birlikten kuvvet doğar, iş birliğinin önemi**

8. (I) Belgesel yapıcılığının dikkat çeken yönü, zaman ve araştırma üzerine kurulu olmasıdır. (II) Bir projeyi gerçekleştirebilmek için arşivlere ulaşmak, kitaplar okumak ve tanıklar bulmak gerekir. (III) Bu da uzun zaman alan bir çalışma ve araştırma demektir. (IV) Türkiye’de belgesellerin çoğunun çekimi, gönüllü kuruluşlarca gerçekleştiriliyor. (V) Başka işten para kazanıp belgesel çeken yapımcılar çoğunlukla bizde. (VI) Bu yüzden ülkemizin bu tür uğraşlara zaman ve para ayıracak kişilere, sivil toplum kuruluşlarına her zaman ihtiyacı var.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense, ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? IV

9. Şiirin sadece anlamdan oluştuğunu söylemek ne derece hatalıysa yalnızca ses ve söyleyişten ibaret olduğunu ileri sürmek de o denli yanlıştır. Şiirde ses ve anlam, insanda bedenle ruh gibidir. Bedeni ruhtan, ruhu da bedenden ayrı düşünemediğimiz gibi, şiirde de sesi anlamdan, anlamı da sestten ayıramayız.

Bu parçada anlatılmak istenen nedir? Şiir, biçim ve içerikten oluşmuş bir bütündür.

10. I. İşlemci fanları ve soğutucuların rahatlıkla sığması ancak büyük bilgisayar kasaları ile mümkündür. Günümüz dünyasında teknoloji geliştikçe elektronik cihazların donanımları daha az yere ihtiyaç duyuyor, böylece cihazlar küçülüyor.

III. Hem işlemci hem de ekran kartlarındaki soğutucu kaynaklı bu büyümenin sebebi ise daha yüksek performanslı donanımları piyasaya sürme yarışının getirdiği bir sonuç.

IV. Bu sorunun cevabını bulmak için baktığımızda işlemci ve ekran kartının kasa içinde kapladığı alanın yıllar içinde değişmediğini ancak onu soğutmak için gereken fanların sürekli büyüdüğünü görüyoruz.

V. Peki teknolojinin gelişimine paralel olarak elektronik donanımlar istikrarlı şekilde küçülürken bilgisayar kasaları neden küçülüyor?

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan ikinci cümle olur? V

11. (I) Konuşurken elimizin, kolumuzun sürekli hareket ettiğine dikkat ettiniz mi? (II) Boşuna değildir bu. (III) Konuşmanıza eşlik eden beden hareketleri (jestler) hem daha kolay konuşmanızı hem de mesajın karşıya daha net ulaşmasını sağlıyor. (IV) İnanmıyorsanız, ağızınızla “evet” derken başınızı “hayır” anlamında iki yana sallamaya çalışın yahut tersini yapın! (V) Karşınızdaki insanın duygularını daha iyi anlamak istiyorsanız tek yapmanız gereken onun hareketlerini taklit etmektir. (VI) Fazla abartmazsanız empati kurmanın en iyi yollarından birisidir bu.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? V

12. Hayatta başarılı olmak için bilinmesi gereken temel üç kural vardır () Bu kuralların birincisi kendini iyi tanımak () ikincisi karşılaşılan sorunları kesinlikle büyütmeden olduğu gibi kabul etmek () üçüncüsü ise etraftakilerin haklı uyarılarını dikkate almak ()

Yukarıdaki yay ayraçla belirtilen yerlere hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

(:) (,) (.) (.)

13.

Annesi şaşırarak şöyle dedi () “Ne var () neyi düşünüyorsun?” Şen şakrak kızının yüzündeki durgunluğa bir anlam verememişti () “Bez bebeğimi, dedemin aldığı bisikleti, kırmızı uçurtmamı, parlak ayakkabılarımı () Aslında ne kadar güzelmiş benim çocukluğum () değil mi anne?”

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

(:) (,) (.)(...)

14. (I) Troya için “Tüm Zamanların En Ünlü Kenti” yakıştırmalarını yapmak hiç de haksızlık olmaz. (II) Troya; efsanelerden çıkıp romanlara, duvar resimlerine, satranç taşlarına hatta bilgisayar virüsü adlarına kadar kendine yer bularak bunu haketti. (III) Bu kent, Homeros’un İlyada destanına göre, trajik bir savaşa sahne olmuştu. (IV) Çanakkale Boğazı’nın girişinde yer alan Troya, Doğu ile Batı’nın birleştiği yeredir. (V) Ege Denizi ile Karadeniz’in, Marmara Denizi’ni aralarına alıp karıştığı bir yerde destanı ve buluntularıyla dünya kültür mirasını yüzyıllardır etkilemeye devam etmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazım yanlışı yapılmıştır? Hak etti / İlyada Destanı

15. Gök yüzünün başka rengide varmış!

Geç farkettim taşın sert olduğunu.

Su insanı boğar, ateş yakarmış!

Her doğan günün bir derd olduğunu,

İnsan bu yaşa gelince anlarmış.

Bu dizelerdeki yazım yanlışlarını bulup doğrularını yazınız.

Gökyüzü / Rengi de / Fark ettim // Dert

**TÜRKÇENİN
MATEMATİĞİ**

GAMZEHOCA